

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Олександр Онопрієнко, Ольга Онопрієнко

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

Постановка проблеми. У педагогічних університетах позааудиторна діяльність майбутніх учителів фізичного виховання різноманітна. Набутий досвід вищої школи показує, що виховання студентської молоді у позааудиторній діяльності має великі потенційні можливості щодо формування характеру студента, творчої роботи та її високої продуктивності. Саме тому сьогодні постає необхідність визначити конкретні форми, зміст і методи виховного впливу на студентів, які б сприяли зростанню рівня педагогічної організації цього процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Позааудиторна робота студентів є предметом дослідження багатьох науковців. Л. Кондрашова справедливо вважає, що позааудиторна робота поєднує різнобічну виховну діяльність з професійним становленням особистості. Тому, на нашу думку, завдяки доцільному поєднанню різних форм організації позааудиторної роботи та засобів фізичної культури, можна вирішувати багатчисельні завдання самовиховання і професійної самопідготовки студентів.

Пошуковий (проблемний) підхід до організації позааудиторної діяльності студентів, на думку Г. Юшко, перетворить традиційне виховання на продуктивне особистісно-формуєче. При цьому головною метою є розвиток у студентів потреби у самовихованні. У ході спільної взаємодії викладача й студентів відбувається формування нових знань, способів дії, самостійного мислення [2].

У педагогіці вищої школи позааудиторна робота визначається як спрямована навчально-виховна діяльність студентів, яка здійснюється під впливом планування й керування, як з боку адміністрації ВНЗ і викладачів, так і внутрішніх спонук особистості студента, його ціннісних настанов та орієнтирів.

Ми вважаємо, що позааудиторна діяльність – це особливий вид фронтальної, групової й індивідуальної навчально-виховної роботи студентів, яка здійснюється на умовах партнерської участі викладача і

характеризується великою активністю перебігу пізнавальних і виховних процесів у позанавчальний час і служить засобом підвищення ефективності професійної самопідготовки, самовиховання і самореалізації майбутніх фахівців.

Метою використання позааудиторної роботи у вищій школі є здійснення функцій самореалізації й самоперетворення. Ці функції характеризуються прямою скерованістю на функціонування тих або інших сфер індивідуальності (інтелектуальної, мотиваційної, емоційної, саморегуляційної та ін.) і відбивають виховні можливості позааудиторної діяльності студентів. Отже, позааудиторна діяльність студентів має бути певним чином контрольована і керована педагогом. Внаслідок цього виховні і професійні досягнення студентів стають результативнішими.

Перебіг позааудиторної діяльності студентів ВНЗ має різноманітні форми. У педагогічній науці форма визначається як спосіб організації виховного процесу, що відображає внутрішній зв'язок його елементів і характеризує взаємовідносини вихователів і вихованців. Таким чином, форму виховання ми розуміємо як спосіб організації її змісту, який забезпечує систему виховного впливу, характеризуючи суб'єктно-об'єктний взаємозв'язок.

У сучасній науці існують різні підходи щодо класифікації форм виховання: фронтальні або масові; групові чи гурткові; аудиторні і позааудиторні; індивідуальні. Багато авторів досліджень роблять спробу класифікувати форми організації виховного процесу залежно від методики виховного впливу. За такої класифікації форми виховання поділяють на групи: словесні (збори, конференції, зустрічі, усні журнали, радіогазети тощо); практичні (походи, екскурсії, спартакіади, олімпіади, конкурси); наочні (музеї, галереї, виставки, тематичні стенди та ін.). У контексті нашого дослідження особливий інтерес складають практичні форми виховання. Ми вважаємо, що цю роботу слід здійснювати за спеціальними програмами, для підвищення виховного впливу на студента.

Організація позааудиторної діяльності майбутнього вчителя фізичної культури передбачає використання спеціальних форм, засобів і методик виховання, які сформують у студентів потреби у самовихованні.

У деяких дослідженнях таке спрямування змісту позааудиторної діяльності майбутніх учителів фізичної культури розкривається у світли

інтегративного підходу до спортивно-гуманістичного виховання студентів. Зокрема, у своєму дослідженні Т. Ольхова на засадах цього підходу, пропонує комплекс засобів педагогічного впливу на студентів у позааудиторних програмах для самостійних занять, які не дублюють аудиторні заняття [4]. Аналіз цих програм показує, що у них закладено значну питому вагу таких форм занять з фізичної культури, як: народні спортивні вправи, протиборства, ігри, розваги та різні види краєзнавчого туризму тощо.

Іншою формою позааудиторної діяльності є групові заняття, які здійснюються за клубним принципом, що нині поширений в країнах Західної Європи та США. Позитивним досвідом функціонування цих клубів є ефективне сприяння моральному, професійному, інтелектуальному та оздоровчому розвитку молоді. А найціннішим у діяльності зарубіжних соціальних і спортивних клубів є те, що вони ставлять особистість у центр виховної системи.

О. Іваницький, О. Іванова, В. Матов, І. Шарабарова, досліджуючи різні форми виховання студентів засобами фізичної культури, доводять необхідність у плануванні позааудиторної роботи враховувати індивідуальні потреби студентів [1, с. 7].

Однією із нових форм позааудиторної діяльності студентства є скаутський рух, який передбачає оволодіння інформацією з історії, географії, природознавства, практичними вміннями з табірництва, мандрівництва, спорту тощо. У змісті діяльності скаутів є потенційні можливості патріотичного виховання. На цьому у своєму дослідженні наголошує М. Окаринський, запевняючи, що досвід скаутського руху можна використати для зміцнення духу патріотизму і стану здоров'я [5, с. 7]. Ю. Короп та С. Цвек також підкреслюють позитивне виховне значення такої організаційної форми як скаутський рух [3, с. 26].

Отже, сучасні технології з фізичного виховання повинні вирішувати завдання, які пов'язані не тільки з підвищенням рівня фізичних якостей молоді, але із прагненні студентів до самоосвіти.

Висновки:

1. Доцільно обрані за змістом організаційні форми позааудиторної діяльності студентів з фізичного виховання позитивно впливають на формування особистості студента й одночасно вдосконалюють його

фізичну підготовку. До таких організаційних форм можна віднести різні види туризму, народні фізичні вправи, ігри, свята, протиборства, змагання.

2. Позааудиторна робота майбутніх учителів фізичної культури нами визначається, як система спеціальних спортивно-виховних заходів з формування професійних якостей майбутніх фахівців та фізичної підготовленості.

Література:

1. Іваницький А.В. Ритмическая гимнастика на ТВ / А. В. Іваницький, В.В. Матов, О.А. Іванова, І.Н. Шарабарова. – М.: Советский спорт, 1989. – 79 с.
2. Кондрашова Л. В. Внеаудиторная работа по педагогике в педагогическом институте / Л.В. Кондрашова. – К.: Вища школа, 1988. – 16с.
3. Короп Ю. А. Физическое воспитание в спортивно-оздоровительных лагерях / Ю.А. Короп, С.Ф. Цвек. – К.: Здоров'я, 1988. – 136 с.
4. Ольхова Т. Г. Опыт интегративного подхода к спортивно-гуманистическому воспитанию студентов / Т.Г. Ольхова // Теория и практика физической культуры. – 2002. – № 1. – С. 53–55.
5. Окаринський М. М. Антинаркогенне виховання підлітків у пластовій організації: метод. посіб. для вихов. пластового юнацтва. – Тернопіль: Навчальна книга „Богдан”, 1999. – 96 с.

РОЛЬ ДІЛОВИХ ІГОР У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ПОЗАКЛАСНОЇ ТА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОЗДОРОВЧО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Євгенія Захаріна

Класичний приватний університет, м.Запоріжжя

Постановка проблеми. Турбота про підготовку висококваліфікованих фахівців для сфери фізичної культури завжди залишається одним із найважливіших завдань вищої школи. Перебудова навчального процесу у вищому навчальному закладі вимагає від професорско-викладацького складу поглиблення та розширення сфери раціонального застосування існуючих методів і форм, та розвитку активних методів навчання. Проведення ділових ігор дозволить готувати майбутніх учителів фізичної культури з вираженою індивідуальністю і здатністю